

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ioannis De Lvgo Hispalensis, Societatis Iesv, S. R. E. Tit.
S. Balbinæ Presbyteri Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales De Virtute Fidei Divinæ**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1656

§. II. De facultate Inquisitorum ad absoluendum ab hæresi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81031)

habere de casu in particulari, & de impedimento personæ, ne ad ipsum veniat: quod etiam difficile est, cum subditus in Diocesi ampla possit nimum dilatare, & confessorius etiam, cui danda esset facultas: in iis ergo, & aliis similibus casibus, sicut Episcopus possit in sententia contraria facultatem pro illa vice dare alicui, ita æquè facile poterit subditum intra Diocesim existentem absolvere; quia ut supra diximus, absolutio à censura potest absenti conferri, & ablata censura auferitur reservatio huius peccati, à quo poterit postea Confessorius ordinarius absolvere. Potest autem Episcopus id facere imposita pœnitentia salutari subdito, & adhibito remedio necessario, ideo namque eligitur Episcopi industria in hoc casu, ut per seipsum morbo adeo periculoso medicinam adhibeat opportunam. Vnde rursus confirmari potest nostra sententia, quia quando eligitur industria personæ ad aliquod munus, non potest id alteri delegare; in prædicto autem decreto eligitur industria Episcopi ad absolvendum ab hæresi, qui ideo designatur ut per seipsum tantum absoluat: non potest ergo id alteri committere.

82
Quid intel-
ligatur per
crimen occul-
tum.

Dubitari solet vltimò, quid intelligatur per crimen occultum pro quo solo data fuit ea facultas. Sed hæc quæstio generalis est ad omnes dispensationes, & absolutiones, quæ dari solent in casibus occultis, de qua videri possunt Sanchez dicto c. 11. num. 19. & sequentibus, & l. 8. de matrim. disp. 34. num. 55. & 56. Azor. 1. tom. lib. 8. cap. 10. quæst. 9. Suarez dicta disp. 30. de pœnitent. sect. 2. & disp. 41. de Censuris, sect. 2. Molina tract. 3. de Instit. disp. 79. num. 8. Auila de censuris part. 2. c. 7. disp. 1. dub. 12. concl. 2. & p. 7. disp. 10. dub. 6. & alij. Videantur etiam responsa aliqua sacre Congregationis supra dictum decretum Tridentini, quæ occulta, in hoc casu satis stricte accipere videntur.

§. II.

De facultate Inquisitorum ad absolvendum ab hæresi.

83
Non est dubium de potestate Inquisitorum ad absolvendos hæreticos pœniteres iudicialiter pro foro externo, atque adeo simul pro interno: hoc enim faciunt, quando eos præmissa abiuratione reconciliant Ecclesiæ, & imponunt eis pœnitentiam. Sed difficultas est, an extrajudicialiter possint pro solo foro conscientie eos absolvere, quando ad ipsos non pro tribunali, sed secreto, & in privato per se, vel per alios recurrunt pro absolutione obtinenda.

Prima sen-
tentia.

Prima sententia affirmat, quam aliqui tenent loquendo saltem de Inquisitoribus Hispaniæ: alij vniuersaliter loquuntur. Plures pro hac sententia afferuntur apud Sanchez lib. 2. in decal. cap. 12. num. 1. nempe Campegius, Rodericus, Tolerus, Gutierrez, Paramo, Bannes, Henriquez, Grassius, Simancas, & alij, quibus adduntur Navarrus, Vivaldus, & alij apud Castro Palæum 1. tom. dicto tract. 4. disp. 4. §. 2. numer. 2. Item afferuntur Homobonus, Puteanus, Villalobos, Freitas, Bonacina, & alij, quos affert, & sequitur Diana 1. part. tract. de absolut. ab hæresi, resol. 3. & 4. part. tract. 8. de officio, & potest. Inquisit. resol. 35. & eam probabilem fatetur Sanchez ubi supra num. 2.

Secunda sententia negat solidè hanc Inquisitorum potestatem fundari, ita Sanchez ubi supra, num. 3. Suarez in præfati disp. 21. sect. 4. num. 15. Garcia, Farinacius, & Barbosa, quos affert, & sequitur Castro Palæo ubi supra, num. 3. Alij plures afferuntur à Diana locis proximè citatis, nempe Sanctarellus, Zecchius, Novatius, Ricciullus, Ioan. Valerus, Riccius, Alfonso de Leone, & alij. Quia nec ex Bulla aliqua concessio constat, nec etiam ex munere sequitur, nam totum hoc munus pertinet ad forum iudiciale, ad quod nullo modo requiritur, nec deseruit potestas absolvendi pro solo foro conscientie, & interno, quæ absolutio ad forum iudiciale impertinenter se habet.

Afferri solet Bulla quædam Clementis VII. relata à Penna in direct. inquisit. inter Bullas illius Pontificis, & data fuit anno 1530. & incipit. Cum scitur, in qua habentur hæc verba; *Vobis etiam, ac Vicariis præfatis extrajudicialiter Lutheranos occultos, & non inquisitos per ordinarios, sine alios indices, aut alios quosunque hæreticos, & c. si ad cor reuersi pœniteres id humiliter petierint, postquam hæresim, qua polluti, & infecti erant, abiurauerint, & medio iuramento promiserint de cetero ab huiusmodi hæresi penitus abstinere, absolventi, illisque pro præmissis pœnitentiam iniungendi salutarem, eoque ad gremium sanctæ Ecclesiæ restituendi, & reducendi, auctoritate Apostolica, tenore præsentium litterarum, licentiam, & facultatem concedimus.* In quibus verbis conceditur Inquisitoribus, & eorum Vicariis, nempe Commissariis, facultas extrajudicialiter absolvendi hæreticos occultos, quæ non potest esse alia, nisi pro foro conscientie, nam pro foro externo publicos etiam hæreticos poterant Inquisitores ex officio absolvere.

Hæc tamen Bullæ prohibitio multipliciter ab Auctoribus secundæ sententie refellitur. Primo, quia Bulla illa non ad omnes inquisitores, sed ad aliquos solos ex ordine Prædicatorum in Provincia Lombardiæ, & quidem non ad successores, sed quo ad eorum personas dirigitur. Secundo quia absolvere extrajudicialiter, non significat ibi absolutionem pro solo foro conscientie, nec sine aliqua iudicii forma, & præsentia Notarij, sed solum sine solemnitate, & publicitate iudicii, cum secreta abiuratione, & pœnitentia, prout sæpe declaratum esse à Congregatione supremæ inquisitionis Romanæ testatur Barbosa de potestate Episcopi. 2. part. allegat. 40. numero 27. Tertiò, quia nimum probaret Bulla illa, nempe non solos inquisitores, sed etiam Commissarios posse ab hæresi absolvere, quod tamen nemo de facto concedit, nec expedit, cum Commissarij illi in singulis oppidis sint, & homines sæpe non ita docti, & apti ad talem potestatem. Vnde Hurtado, qui eam potestatem inquisitoribus concedit dicta disp. 84. §. 3. fatetur id non posse ex illa Bulla Clementis VII. colligi, quia probaret ultra id quod intenditur.

Ipse verò recurrit tanquam ad vnicum fundamentum ab vsum; quia ipse vidit inquisitorum supremum in Hispania semel ea facultate vsum fuisse; Hoc tamen fundamentum debilius est: tum quia potuit inquisitor ille in præmiis amplecti opinionem probabilem tot, & tantorum doctorum, qui eam facultatem in inquisitoribus agnoscunt; tum etiam quia retorqueri potest

potest cum passim inquisitores ipsi rogati de absolutione heretici occulti, nolint eam dare, nisi poenitens coram ipsis, & notario compareat, & extra sacramentaliter heresim suam fateatur: quem vsum agnoscit, & rueri conatur ipse Hurtado §. 7. 4. & sequentibus, & idem testantur Bannes, & alij, quos refert, & eis assentitur Castro Palao *vbi sup. n. 3. in fine.*

87 Ego in hanc secundam sententiam multo magis propendeo, quia in re dubia, & in facultate, cuius solidum fundamentum non inuenitur, magis credo sacrae Congregationi Cardinalium, qui expresse responderunt, inquisitores eam facultatem non habere, his verbis: *Episcopus, aut Inquisitor absolvere iam non possunt hominem hereticum in foro conscientiae, licet hac facultas à Concilio sit ipsis tradita.* Quae responsio inter impressas, & manu scriptas eadem reperitur. Quidquid ergo sit de bulla illa Clementis VII. vel de qualibet alia, quae non inuenitur, in qua hac facultas inquisitoribus data sit; Congregatio censuit per bullam Coenae eas omnes facultates reuocari. Et quidem maior difficultas esse posset de Episcopis, quibus in decreto Concilij Tridentini, non sine diligenti examine, & consideratione ea facultas data fuerit; Si ergo horum etiam facultatem Congregatio censuit Bulla coenae reuocata esse, quædò magis de facultate dubia inquisitorum, cuius concessio solida non apparet, dicendum erit reuocatam omnino esse eadem Bulla coenae, si quæ vnquam talis facultas extitit.

88 Hinc facilius responderi potest ad alia dubia, quæ circa hanc Inquisitorum facultatem occurrere solent. Primum dubitatur, an singuli inquisitores seorsim possint hereticum occultum absolvere pro foro conscientiae, an verò debeant omnes simul assensum præstare. Sanchez *disso cap. 10. numer. 4.* dicit singulos seorsim posse, cui fauere videntur Gutierrez, Grassius, & Vinaldus ad eo relati. Primum, quia indirecta Bulla Clementis VII. conceditur ea facultas Vicariis etiam, seu Commissariis; Commissarius autem est vnus, & sine tribunali, ergo à fortiori vnus Inquisitor poterit sine tribunali, ne sit deterius conditionis, quàm Commissarius. Ad hoc tamen respondet Hurtado §. 5. inde probari concessionem illius Bullae non subsistere, quia in Hispania Commissarii eam facultatem non habent, nec sine magno absurdo habere possent. Adde si eam vnquam habuerunt, reuocatam esse per Bullam Coenae.

Secundò probat Sanchez, quia hæc est natura fori conscientiae, vt facultas in eo concessa secretò, & sine testibus exerceri possit, quod non fieret, si poenitens cogeretur toti tribunali suum crimen deregere, quod durissimum esset. Hoc etiam parum vrget, quia posset alijs Collegis de tegei crimen tacita persona, sit ex eorum confensu vnus Inquisitor absolveret, sicut illi qui dicunt capitulum Sede vacante posse absolvere à casibus occultis in Tridentino concessis, dicunt Capitulum posse proponi crimen tacita persona, vt facultatem concedat alicui ad absolendum.

89 Ipse ergo Hurtado §. 66. & sequentibus putat Inquisitores priuatos non habere eam facultatem, sed Inquisitorem supremum Hispaniae, penes quem residet rota iurisdictionis, posse per se solum absolvere, vel committere alicui ex Inquisi-

toribus priuatis, imò etiam alteri Sacerdoti. Adhuc, quemlibet Inquisitorem, quando nomine Tribunalis Prouinciæ visitas, posse absolvere, quia tunc ipse ibi representat totum tribunal, & exercere potest, quod simul cum collegis facere posset. Atque ita consequenter ad eam sententiam dicendum videtur, iuxta quam in Inquisitore non requiritur sacerdotium ad eam absolutionem à censura, quia non est actus ordinis, sed iurisdictionis. Quod etiam locum habet in nostra sententia, possunt enim Inquisitores non Sacerdotes absolvere ab hac censura pro foro iudiciali: non tamen possunt singuli seorsim, nisi quando nomine tribunalis operantur. Vnde quando res secretò agenda esset, nec posset hereticus occultus omnibus se præsentare, notat Suarez *in presenti dicta sect. 4. num. 18.* expedire, vt alij committant suam iurisdictionem, vni Inquisitori, à quo absolueretur, vt poenitentes facilius, & cum minori rubore, & onere accedant. Quod tamen ita debet intelligi, vt persona iam fuerit omnibus manifesta: non enim possunt iudicialiter decernere de persona in genere, præsertim cum abiuratio, & absolutio debeant coram Notario in actibus manere.

90 Secundò dubitatur an retenta illa prima sententia, possint inquisitores absolutionem pro foro conscientiae alteri committere. Negant aliqui apud Sanchez *vbi supra num. 5.* Ipse tamen affirmat quia licet ea facultas non videatur illis concessa, vt constituentibus tribunal, sed vt confessorijs priuatis, cum sit pro foro conscientiae, & priuatus confessorius non possit facultatem suam alteri committere: adhuc quia hæc facultas non committitur personæ Inquisitoris, sed officio cui est perpetuò annexa, non videtur ei commissum ministerium nudum, sed facultas delegabilis. In nostra tamen sententia non est difficultas, cum nec inquisitores habeant talem facultatem pro foro conscientiae, nec si eam haberent resideret in singulis, sed in tribunali. Tribunal autem potest, & de facto delegat confessorio eam facultatem iudicalem, quam habet, vt virtutellius absoluat, vt cum Menochio, & alijs docet idem Sanchez *num. 6.* & probat ex Clement. 1. de hereticis, vbi expresse dicitur inquisitores posse vices suas delegare; & ratio est, quia sunt delegati à Principe ad vniuersitatem causarum, quare possunt vnam, vel alteram causam delegare.

91 Dubitatur tertio, An heretico occulto petenti absolutionem pro foro conscientiae possint Inquisitores licite eam negare, nisi velit iudicialiter coram Notario suam heresim fateri. Ad hoc facile responderi posset ex supradictis, posse id licite fieri, quia possent ad minus inquisitores amplecti nostram sententiam, negantem Inquisitoribus facultatem absolendi pro foro conscientiae, nec tenentur audire sacramentaliter poenitentes, quos probabiliter putant non posse à se absolui. Retenta vero sententia contraria & quòd possint etiam in foro conscientiae absolvere, an aliquando ad id teneantur, saltem ex charitate, & an communiter possint renuere, nisi iudicialiter compareat poenitens, & quibus de causis vsum ille iustificetur videri potest Hurtado latè id tractans *disso. 84. sect. 5. per totam.*

92 Dubitatur quarto, An si hereticus fidè poenitentiam ostendat, & absolueretur ab inquisitoribus, absolutio sit valida. Procedit autem hoc dubium

An retenta illa prima sententia possint Inquisitores absolutionem pro foro conscientiae alteri committere.

An heretico occulto petenti absolutionem pro foro conscientiae possint Inquisitores licite eam negare, nisi velit coram Notario suam heresim fateri.

An si hereticus fidè poenitentiam ostendat, & absolueretur ab inquisitoribus, absolutio sit valida?

dubium etiam de absolutione iudicialiter data pro foro externo, & licet inquisitores non possint aliter nisi iudicialiter absolueret. Eman. Sa verbo *hæresis*, num. 2. dicit absolutionem valere. Id tamen merito alij negant, Hentiquez, & Sayrus, quos affert, & sequitur Sanchez *dicto capit. 12. numer. 8.* Castro Palao *dicta disput. 4. punct. 3. §. 2. numer. 5.* Suarez *disput. 7. de Censuris sect. 6.* (non 7. vt falsò apud Sanchez, & Castrum Palao) num. 12. & in *presenti disput. 21. sect. 4. numer. 19.* Tum quia absolutio à censura per fraudem extorta nulla est, vt cum alijs obseruat Suarez *dicta disput. 7. de Censuris loco citato* qualis esset in hoc casu, dum hæreticus se Catholicum fingit, tum etiam quia Inquisitores in absolutione iudiciali addunt verba illa: *si ita est, quod ex corde conuertitur, non tacendo de se, vel de alio rem aliquam, contra nostram sanctam fidem Catholicam, eum absoluiimus & non aliter.* Deficiente ergo conditione, deficit absolutionis valor. Notat autem idem Suarez in *presenti dicto numer. 19.* Hurtado *dicta disput. 84. §. 67. & Castro Palao vbi supra n. 5.* si postea redeat ad bonam mentem hæreticus, absolendum quidem esse denuo ab inquisitoribus, vel ex eorum commissiue, non tamen esse necessariam præsentiam Notarij, & alias solemnitates, quæ iam præcesserunt, si fictio illa fuit merè interna, & post primam absolutionem fictam hæresis non prodiit in actum externum. Quod probant exemplo matrimonij, in quo non est necessaria præsentia noua Parochi, quando præstatur consensus, qui coram Parocho, & testibus fictus fuerat. Quæ doctrina æquè probabilis saltem erit in hoc casu, ac est sententia illa in casu matrimonij, de cuius veritate non oportet nunc disputare.

93

Addit Sanchez num. 9. si hæreticus aliquas hæreses confessus fuit in tribunali, & aliquas tacuit, absolutum manere à censura incurfa propter illas, quas dixit, non verò ab incurfa propter illas, quas tacuit. In quo tamen vel obscure, vel non satis consequenter loqui videtur. Nam vel tacuit bona fide, vel mala, aut scierit: si bona fide, ille Auctor sibi esset contrarius, qui statim docet quando bona fide, & immemor illas tacuit, manere omnino absolutum à censura. Debet ergo loqui solum de tacente aliquas hæreses scierit, & mala fide. De hoc autem non video quomodo possit manere absolutus à censura incurfa propter hæreses, quas scissus est: cum ipsemet Sanchez paulò inferius referat formam, & verba, quibus Inquisitores absolunt, nimirum. *Si ex corde conuertitur nihil tacendo, vel de aliquo alio, quod sit contra nostram sanctam fidem.* Si ergo scierit tacuit alias hæreses, non subsistit absolutio, quoad aliquam partem, quia tota fuit sub conditione. Quia tamen hæc confessio non est sacramentalis, atque ideo non exigitur ita exacta circa numerum, & alias circumstantias, aduertunt Hurtado *vbi supra §. 68.* & Castro Palao *dicto §. 2. numer. 6.* hanc integritatem confessionis intelligi moralem in ordine ad variandum iudicium. Qualis autem defectus reddat eam insufficientem, videri possunt iidem loci citatis.

94

Quia dicitur
dum de hære-
tico negatiuo.

Hinc vltimò dubitari potest, quid dicendum sit de hæretico negatiuo, qui nunquam delictum voluit fateri, & cum testibus conuictus sit, traditur Curie seculari vltimo supplicio afficiendus, an possit hic à Confessario, qui eum comitatur, absolui. Ratio dubitandi est, quia licet Inquisito-

res assignent illi Confessarium, vt cum ad bene moriendum disponat, non videntur committere Confessario facultatem absoluedi ab hæresi, cum ob defectum confessionis iudicialis ipsi Inquisitores reum illum non reconcilient, nec absoluant iudicialiter, sed potius præsumunt eum pertinacem, & adhuc hæreticum, & ideo Curie seculari eum tradunt. Cum ergo Inquisitores non possint absolueret extraiudicialiter, non possunt dare Confessario facultatem absoluedi pro solo foro conscientie, quam ipsi non habent, atque adeo Confessarius etiam ab Inquisitoribus assignatus non poterit eum absolueret.

Pro parte affirmatiua Diana 1. parte tract. de absolut. ab hæresi, resolut. 8. affert Laurentium Portel. in additionibus ad dubia regularia, verbo Reus num. 2. docentem posse absolui ipse autem Diana nihil definit, sicut nec parte 5. tract. 3. de casibus occurrentibus tempore mortis, resolut. 8. vbi pro eadem sententia affert Hurtadum *disput. 86. de fide, sect. 2. §. 29. & 30.* Sed reuera Hurtado non tenet sententiam illam Laurentij Portel, sed loquitur in casu longe diuerso: nempe quando Confessarius inuenit reum innocentem, vel quia id aliunde euidenter scit, vel certe ex confessione ipsius rei, cui in foro sacramentali debet magis credere, quàm alijs testibus contra eum testificantibus, quare audita eius confessione debet eum absolueret, in quo casu nulla est difficultas, cum pœnitens sit bene dispositus, & indigeat absolutione ab alijs peccatis, quam sacerdos tunc non confert auctoritate ab inquisitoribus accepta, vt expressè fatetur idem Hurtado ibi, qui bene etiam aduertit, si forte non adesset alius Confessarius præter inquisitorem, hunc etiam in foro sacramentali petente Reo, vt ipsum audiret, & absolueret, debere illum absolueret etiam negantem se fuisse hæreticum: licet in foro externo non deberet ei credere, sed testibus, & eum tanquam negatiuum punire. De hoc ergo casu non est difficultas, sed quando Confessarius in ipsa confessione nouit pœnitentem fuisse verè hæreticum, & nolle id inquisitoribus fateri. In quo casu Portel dixit posse adhuc à Confessario absolui, nec esse obligandum ad confessionem iudicalem: quia Rei aliorum delictorum, etiam si sint conuicti, & iam in patibulo morituri, non obligantur à Confessario, vt ibi delictum iudici fateantur, nec est differentia quoad hoc hæretici ab alijs, imò grauiorem infamiam ex hac confessione hæreticus incurreret, quàm ex confessione aliorum delictorum.

Contrariam tamen sententiam docuit 1. tom. de Inquisit. disput. 40. sect. 1. num. 19. vbi licet eam obligationem in alijs delictis regulariter negatiuum contra alios eam ponentes, excepti tamen hæreticum negatiuum, qui ad vltimum supplicium ducitur. Quod etiam docuit Sanchez lib. 3. in decal. cap. 7. num. 11. & videtur supponere Suarez *disput. 23. de fide, sect. 2. numer. 5.* dicens: hæreticos negatiuos, non posse absolui, nec reconcilii Ecclesie, cum sine confessione non sit absolutio. Et in hoc, inquit, sunt peioris conditionis, quam relapsi pœnitentes: nam his danda sunt sacramenta, illis autem dari non possunt, quia se indispuestos ostendunt. Vnde colligitur à posteriori ratio huius sententiae: quia Ecclesia relapsos, etiam si pœnitentiam ostendant, tradit Curie seculari quia præsumit pœnitentiam eorum fictam: quia tamen hæc præsumptio non est omnino certa, permittit

permittere eis sacramenta dari ante mortem : negantibus autem hæresim non permittit vllō modo dari sacramenta , ergo ideo quia præsumptio impenitentia habet certum fundamētum, nempe indispositionem præsentem, quæ ex negatione criminis apertè constat. Certum ergo ab Ecclesia æstimatur non posse esse ad sacramenta dispositū eum, qui hæresim suam non confitetur.

Ratio autem à priori duplex esse potest. Prima quam affert Sanchez *dicto num. 11.* ratione scandalī, quia deberet hæresim faceri, & absolutionem petere ad tollendum scandalum : dum enim aliunde conuictus eam negat, censetur in ea perseverare, & eam corde retinere. Nam licet quando de crimine aliunde non convincebatur, possent alij credere eum id negare ad euadendam infamiam, & penam : quando tamen neutrius, effugiendæ spes vlla apparet, sed declaratus est iam hæreticus, & infamis, & statim est comburendus, ita vt negatio criminis ad nihil deferuiat, nisi ad illud aggrauandum, quatenus impenitens etiam iudicatur, deberet omnino scandalum illud publica confessione deleare, atque ita Ecclesiæ satisfacere. Nam sicut præceptum confessionis fidei obligat nos abstinere ab actibus positivis, qui contraria doctrinæ professionem significare possent, ita etiam & ab actibus negatiuis, qui possunt idem significare : cum ergo silentium illud in iis circumstantiis, & omisso confessionis ita vehementer significent pertinaciam in hæresi, vt ea de causa merito reus ultimo supplicio afficiatur, fides ipsa videtur obligare ad non vtendum silentio adeo pernicioso, quod vehementer indicat animum in hæresi obstinatum.

Secunda ratio desumi potest ex iis, quæ cum communi sententia dixi *disp. 18. de Penit. sect. 2. numero 24. & sequentibus*, non posse in articulo mortis absolui moribundum à peccatis reuerſatis ab alio sacerdote non habente facultatem ad referuatam, si adit vel adiri possit Prælati, vel alius habens eam auctoritatem ; quia facultas confitendi cuilibet in articulo mortis intelligitur in defectum proprii sacerdotis habentis auctoritatem ordinariam, vel delegatam. Cum ergo in casu nostro adsint inquisitores, qui possunt iure suo hæreticum absolvere à censura, & qui absolutionem ei offerunt, non potest alius sacerdos prætextu mortis instantis eum absolvere. Vnde colligi potest tertia ratio, quia in omni sententia certum est, eum qui in articulo mortis absoluitur ab excommunicatione Papæ referuatam per sacerdotem non habentem aliunde auctoritatem ad eum casum, absolui quidem cum obligatione recurrendi quam primum possit ad Pontificem, vel ad habentem ab eo auctoritatem, alioquin reincident in eandem censuram, vt constat ex cap. *Eos qui*, de sentent. excomm. in 6. Cum ergo in casu nostro adsint inquisitores habentes auctoritatem ad absolutionem hæresis, & parati ad eam conferendam, frustra absolueretur penitens ab alio sacerdote, cum deberet saltem reincidente statim in eandem censuram, nisi hec sisteret inquisitoribus auctoritatem Pontificis habentibus, vt suo debito satisfaceret, nec sine illo onere, & proposito comparendi potuit ab alio sacerdote priuato absolui.

Dices non teneri penitentem adire superiorem pro absolutione à referuatis, nisi in foro facti. *Card. de Lugo de virtute Fidei diuine.*

cramentali : hoc autem modo non potest reus in casu nostro inquisitores adire, tum quia ipsi in foro solo conscientia non possunt absolvere, vt supra diximus, tum quia nec ipsi volent eum aliter audire, vel reconciliare, quam in foro iudiciali, in quo foro non obligatur penitens adire superiorem, quam primum potuerit : nec ex dicto *c. eos qui*, ad hunc comparandi modum obligatur. Sed contra hoc est, quod obligatio comparandi postea coram superiore imposita in illo textu, non arctat superiorem, vt intra sacramentum eum audiat. Nam excommunicatus ab homine v. g. per sententiam specialem, non habet ius, vt superior intra sacramentum eum absoluat, sed potest iudex, cui reseruata est illa censura dicere, se nolle pro solo foro conscientia absolvere, sed pro foro etiam externo, & penitens habet obligationem petendi ab eo absolutionem eo modo, quo ille vult absolvere, saltem si sine graui incommodo potest, in nostro autem casu nullum graue incommodum sentit hæreticus iam damnatus, & diffamatus, & statim comburendus ex eo quod cogatur recurrere pro absolutione, ad inquisitores in foro iudiciali, cum nihil damni ex hoc patiatur, imò lucratur non solum absolutionem, sed ablationem scandalī, quod aliunde ex seipso tollere tenebatur, vt diximus ; dum ergo recusat se inquisitoribus manifestare, non est dispositus vt ab alio sacerdote possit absolui.

§. III.

De facultate per Bullam Cruciatæ, vel inuoluntariam ad absolueudum ab hæresi.

Controuersia hæc iam magna ex parte cessauit : nam in Bulla Cruciatæ semper, & in Iubilæis ferè semper exprimitur exceptio hæresis. Dubium ergo solum est de Bulla Cruciatæ antiqua, in qua non excipiebatur expresse, & de Iubilæo, vel alia simili concessione, in qua ea exceptio non ponatur.

Prima sententia docet, concessa facultate absolueudi ab omnibus casibus etiam contentis in Bulla cænæ, intelligi inclusam hæresim, nisi excipiat ; ita Sorus, & Corduba apud Sanchez *dicto lib. 2. in Decal. c. 12. num. 10.* Reginaldus, Lorca, Farinacius, & alij apud Suarez in *presenti disp. 21. sect. 4. numer. 21.* qui id probabile dixerat *disp. 7. de Censuris sect. 5. num. 12.* Idem tenent Penna, Frechilla, & alij apud Castro Palaum *dicto tom. 1. tract. 4. disp. 4. puncto 3. §. 4. n. 1.* Fagund. etiam, Molles. Alphonsus de Leone, Peirinus, & alij apud Dianam 1. part. tract. de absolut. ab hæresi resol. 1. fundamentum est, quia vbi ius non distinguit, nec nos distinguere debemus ; qui autem omnes casus concedit, nullum excipit, quod si aliquem voluisset excipere, illum nominasset.

Communis tamen sententia negat etiam virtutem Bullæ Cruciatæ antiquioris absolui potuisse ab hæresi ; idemque dicit de facultate Iubilæi, aut alterius privilegij concedentis absolutionem à casibus Bullæ cænæ, nisi hæresim etiam exprimat. Hanc tenent Manuel, Couartu. Simancas, Roias, Gutierrez, Henriquez, Azor, Auila, Zauillos, & alij quos affert, & sequitur Sanchez vbi supra dicens hoc esse certissimum. Idem docent Nauarrus, Viualdus, Vasquez, Miranda,